

Nr 42

Utlåtande i anledning av väckt motion om viss ändring av 29 § sjukförsäkringslagen.

I en inom andra kammaren väckt, till lagutskott hänvisad motion, nr 258, vilken behandlats av andra lagutskottet, har fru *Lindberg m. fl.* hemställt, »att riksdagen beslutar att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att sådan ändring i 29 § tredje stycket sjukförsäkringslagen vidtages att ordet 'kortvarig' uteslutes».

Beträffande de skäl motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande får utskottet, i den mån redogörelse härför icke lämnas i det följande, hänvisa till motionen.

Gällande bestämmelser

Enligt 29 § *sjukförsäkringslagen* gäller i fråga om sjukhjälp i form av sjukpenning och ersättning för sjukhusvård *b e g r ä n s n i n g a r i s j u k h j ä l p s t i d e n*. Sådan sjukhjälp utgår i regel vid varje sjukdom för högst 730 dagar. För dem som fyllt 67 år eller åtnjuter annan folkpensionsförmån än ålderspension är sjukhjälpstiden i stället, i fråga om sjukhusvård 180 dagar och i fråga om sjukpenning 90 dagar. Vid tillämpning av dessa regler skall sjukdom, som inträffar under tid för vilken sjukpenning eller ersättning för sjukhusvård utges, räknas såsom samma sjukdom som den tidigare. Därest försäkrad, frånsett arbetsoförmåga på grund av *kortvarig* och medicinskt sett fristående sjukdom, under mer än två år varit fullt arbetsför, skall därefter inträffande sjukdomsfall anses utgöra ny sjukdom, ändå att medicinskt samband kan påvisas med sjukdom, varav den försäkrade lidit före nämnda tid.

Motionen

Motionärerna tar upp den regel som säger att sjukdom, som återkommer efter det den försäkrade varit arbetsför under två år, skall anses såsom ny sjukdom, dock att vederbörande utan att denna regel brytes kan under tvåårsperioden få ha lidit av kortvarig och medicinskt sett fristående sjukdom. Motionärerna vänder sig mot att regeln brytes av mellankommande, medicinskt sett fristående sjukdom, som varit icke blott kortvarig. Enligt deras

mening medför kravet på att den mellankommande sjukdomen skall ha varit kortvarig icke rimliga resultat. Till belysning av verkningarna av dessa s. k. sammanläggningsregler anför motionärerna följande exempel.

1. En sjukkasemedlem erhåller sjukhjälp för tbc under tiden 3 maj 1955—1 maj 1957 (730 dagar) och förklaras åter arbetsför från den 3 augusti 1957. Han återgår till sin anställning och arbetar till den 15 juli 1958, då han sjukanmäler sig för lumbago (ryggglidande). Han friskskrives och börjar ånyo arbeta den 29 augusti 1958. Sjukperioden har alltså varat 45 dagar och sjukpenning utbetalats för 42 dagar. Han blir ånyo sjukskriven för tbc den 3 augusti 1959 men kan inte erhålla sjukpenning, då han inte varit arbetsför en sammanhängande period av två år. Om lumbagofallet varat högst 21 dagar, hade sjukpenning däremot kunnat utgå för tbc, enär kortvarig sjukdom då förelegat.

2. En sjukkasemedlem är sjukskriven och erhåller sjukpenning för njursjukdom den 1 mars 1955—30 november 1956 (640 dagar) samt den 3 januari—2 maj 1957. Han har då erhållit sjukpenning 730 dagar och är därmed utförsäkrad. Medlemmen börjar arbeta den 5 augusti 1957 och är i arbete till den 4 oktober 1957, då han genom olycksfall i arbetet bryter ett ben. Han är för detta sjukskriven 72 dagar. I november 1959 blir han åter sjuk i njursjukdom. Han har då ej möjlighet att uppbära sjukpenning på grund av att han erhållit ersättning för benbrott under tvåårsperioden.

Propositionen nr 75 till årets riksdag

I proposition nr 75 till årets riksdag, vilken avser ändringar i folkpensioneringslagen, m. m., behandlar *föredragande departementschefen, statsrådet Nilsson*, frågan om socialförsäkringens samordning och komplettering. Härvid behandlas bl. a. samordningen mellan sjukförsäkringen och invalidskyddet inom övriga socialförsäkringsformer. Departementschefen anför härom:

Socialförsäkringssystemets ersättningsformer vid långvarig sjukdom och invaliditet utgör i princip en fortsättning av sjukförsäkringens och delvis yrkesskadeförsäkringens ersättningar för kortvariga fall. Mellan sjukförsäkring och folkpensionering föreligger luckor eller brister i försäkringskyddet, som alltsedan den allmänna sjukförsäkringens tillkomst känts besvärande. Även möjligheterna till dubbel ersättning i vissa fall har föranlett behov av samordning. Sjukhjälpstiden inom sjukförsäkringen har i olika avseenden förlängts i syfte att minska risken för avbrott i det skydd, som långvarigt sjuka beredes genom sjukförsäkringen respektive folkpensioneringen. Fortfarande finns dock vissa luckor, och det förhållandet att tilläggsjukpenningen sjunker efter en viss tids sjukdom utgör en svaghet i försäkringsskyddet. I fråga om sjukförsäkringen och yrkesskadeförsäkringen förverkligades en långtgående samordning 1955. Nu är tiden inne att såvitt möjligt fullständiga denna samordning inom hela socialförsäkringen.

Angående takten i och sättet för pågående och förestående utredningsarbete anför departementschefen:

Tidsutrymmet för det omfattande reformarbete av delvis teknisk art, som nu pågår, är förhållandevis knappt. I betydelsefulla hänseenden, som har direkt anknytning till pensionssystemet, bör lagstiftning och förvaltningsorganisation beslutas 1961 och 1962 för att träda i funktion senast vid ingången av 1963. Det är därför av vikt, att utrednings- och förberedelsearbetet bedrivs i så rationella former som möjligt. Socialförsäkringskommittén och administrationsnämnden arbetar snabbt och effektivt och i samverkan med socialdepartementets rättsavdelning. Jag har därför kommit till den uppfattningen, att olika föreliggande utredningsuppgifter inom socialförsäkringen bör upptas till prövning i särskild ordning endast i den mån det visar sig nödvändigt eller fördelaktigt att behandla dem på annat sätt än genom den utredningsapparat, som f. n. arbetar med de frågor jag nu behandlat.

Bland föreliggande utredningsuppgifter finns åtskilliga frågor som rör sjukförsäkringen. För snart ett år sedan, innan lagstiftningen om den allmänna tilläggspensioneringen beslutats, uttalade jag vid anmälan av vissa sjukförsäkringsfrågor (prop. 1959:161), att en allmän och mera omfattande översyn av sjukförsäkringslagen borde anstå till dess ytterligare erfarenheter vunnits rörande lagens verkningar och till dess samordningsfrågorna inom socialförsäkringen i sin helhet kunde prövas. Vidare framhöll jag, att översynen torde få komma till stånd inom en relativt nära framtid bl. a. som följd av pensionsreformen. I sitt av riksdagen bifallna utlåtande (nr 45) framhöll andra lagutskottet, att den allmänna översynen av sjukförsäkringsbestämmelserna snarast borde komma till stånd. Mera väsentliga utökningar av försäkringsskyddet borde enligt utskottets mening inte ske i samband med en partiell reform.

Då samordningsfrågorna inom socialförsäkringen nu kan prövas i sin helhet kommer, som framgått av det föregående, sjukförsäkringens ersättningsregler att beröras i mycket väsentliga avseenden. Formerna för utredningsarbetet på de avsnitt av sjukförsäkringen, som inte kommer att behandlas i sammanhanget, får anpassas till det nyssnämnda kravet på effektivitet i arbetet allteftersom verksamheten fortskrider.

Utskottet

I föreliggande motion behandlas de s. k. sammanläggningsreglerna i 29 § tredje stycket sjukförsäkringslagen. Dessa regler sammanhänger med att sjukhjälpstiden, när det gäller sjukhjälp i form av sjukpenning eller ersättning för sjukhusvård, är med vissa undantag begränsad till högst 730 dagar vid varje sjukdom. Därvid skall sjukdom, som inträffar under tid, för vilken sjukpenning eller ersättning för sjukhusvård utges, räknas såsom samma sjukdom som den tidigare. Därest försäkrad, frånsett arbetsoförmåga på grund av kortvarig och medicinskt sett fristående sjukdom, under mer än två år varit fullt arbetsför, skall därefter inträffande sjukdomsfall anses ut-

göra ny sjukdom, ändå att medicinskt samband kan påvisas med sjukdom, varav den försäkrade lidit före nämnda tid.

Regeln är alltså, att om samma sjukdom återkommer först efter två år, den skall räknas såsom en ny sjukdom och sjukhjälp skall kunna utgå för en ny period av 730 dagar. Härför fordras emellertid, att vederbörande inte har varit sjuk under mellantiden eller, om han varit sjuk, att sjukdomen varit endast kortvarig och medicinskt sett fristående. Motionärerna yrkar att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om förslag till sådan ändring i sjukförsäkringslagen, att tvåårsregeln inte skall brytas, även om den mellankommande, medicinskt sett fristående sjukdomen varit mera långvarig.

Frågorna om sjukhjälpstiden innefattas i det utredningsuppdrag rörande socialförsäkringens samordning och komplettering som anförtrotts 1958 års socialförsäkringskommitté. De i motionen väckta frågorna har också länge varit föremål för riksförsäkringsanstaltens uppmärksamhet, och enligt vad utskottet inhämtat har anstalten till Kungl. Maj:t ingivit en framställning i ämnet, vilken överlämnats till socialförsäkringskommittén. Med hänsyn härtill saknas anledning för riksdagen att begära förslag i ämnet. Där emot torde det vara lämpligt, att de i motionen framförda synpunkterna bringas till kommitténs kännedom.

Utskottet hemställer därför,

att riksdagen i anledning av förevarande motion, II: 258, måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att motionen överlämnas till 1958 års socialförsäkringskommitté att av denna beaktas vid dess fortsatta utredningsarbete.

Stockholm den 5 maj 1960

På andra lagutskottets vägnar:

AXEL STRAND

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Strand, Nils Elowsson, Axel Svensson, fru Carlqvist, fru Svenson, herrar Kaijser, Akesson och Edström;

från a n d r a kammaren: fröken Wetterström, herr Odhe, fröken Sandell, fru Eriksson i Ängelholm, herrar Gustavsson i Alvesta, Svensson i Kungälv, Königson och Anderson i Sundsvall.